

**CONSILIUL INTERINSTITUȚIONAL
ÎN DOMENIUL COMBATERII CONCURENȚEI NELOIALE**

**Ministerul Finanțelor Publice
Consiliul Concurenței
Consiliul Național al Audiovizualului
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
Oficiul Român pentru Drepturile de Autor**

**RAPORT ANUAL 2020
privind implementarea legislației cu impact relevant
în menținerea unei piețe concurențiale loiale**

Preambul

Prezentul Raport se constituie în temeiul prevederilor art. 8² din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare¹ (denumită în continuare Legea nr. 11/1991), precum și ale prevederilor art. 5 lit. d) din HG nr. 162/2016 privind organizarea și funcționarea Consiliului interinstituțional în domeniul combaterii concurenței neloiale².

Înființarea Consiliului Interinstituțional a fost stabilită conform prevederilor art. 8¹ alin. (1) din Legea nr. 11/1991, acesta fiind un organism nepermanent, fără personalitate juridică, constituit în vederea definirii și implementării politicilor publice în domeniul combaterii concurenței neloiale, compus din reprezentanți ai următoarelor autorități:

- 1. Ministerul Finanțelor Publice** – organ de specialitate al administrației publice centrale care asigură protecția comercianților împotriva publicității înșelătoare și publicității comparative, conform art. 4-6 din Legea nr. 158/2008 privind publicitatea înșelătoare și publicitatea comparativă, republicată;
- 2. Consiliul Concurenței** – autoritate administrativă autonomă în domeniul concurenței care asigură protecția întreprinderilor împotriva practicilor de concurență neloială, în limita competențelor încredințate prin Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu modificările și completările ulterioare;

¹ art. 8² din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, cu completările și modificările ulterioare: „*anual, Consiliul interinstituțional în domeniul combaterii concurenței neloiale va emite un raport asupra implementării legislației în domeniul combaterii concurenței neloiale, care va fi înaintat Guvernului prin grija Ministerului Finanțelor Publice*”;

² Art. 5 lit. d) din HG nr. 162/2016 privind organizarea și funcționarea Consiliului interinstituțional în domeniul combaterii concurenței neloiale: “*Consiliul interinstituțional are următoarele atribuții: elaborează raportul anual privind implementarea legislației cu impact relevant în menținerea unei piețe concurențiale loiale pentru anul precedent, care va fi înaintat Guvernului prin grija Ministerului Finanțelor Publice, până la data de 30 iunie a anului următor. Raportul va cuprinde o sinteză a principalelor acțiuni ale instituțiilor ce desfășoară activități în domeniile specifice cu impact relevant în menținerea unei piețe concurențiale loiale și, după caz, propuneri privind îmbunătățirea politicilor publice în domeniu*”;

3. Consiliul Național al Audiovizualului – autoritate publică autonomă care asigură protejarea intereselor colective ale publicului în domeniul serviciilor audiovizuale, potrivit prevederilor art. 10 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare;

4. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului – organ de specialitate al administrației publice centrale cu atribuții în domeniul protejării intereselor economice ale consumatorilor, care asigură protecția acestora, conform art. 10 – 15 din Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare și de asemenea, asigură protecția consumatorilor în cazul încălcării dispozițiilor privind publicitatea comparativă, conform art. 7 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 privind publicitatea înșelătoare și publicitatea comparativă, republicată;

5. Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci – autoritate unică pe teritoriul României în asigurarea protecției proprietății industriale care îndeplinește în temeiul art. 3 pct. 10 din HG nr. 573/1998 privind organizarea și funcționarea Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, cu modificările și completările ulterioare, atribuții în domeniul proprietății industriale, care decurg din dispozițiile legale în vigoare și din acordurile internaționale la care România este parte;

6. Oficiul Român pentru Drepturile de Autor – autoritate unică de reglementare, evidență prin registre naționale, supraveghere, autorizare, arbitraj și constatare tehnico-științifică, care îndeplinește atribuții în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe, în conformitate cu prevederile Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu alte dispoziții legale în vigoare și acorduri internaționale la care România este parte.

Instituțiile enumerate anterior au fost identificate ca având atribuții relevante în domeniile specifice de activitate, cu impact în menținerea unei piețe concurențiale loiale, dobândind astfel calitatea de membri în cadrul Consiliului interinstituțional în domeniul combaterii concurenței neloiale, coordonat de către Ministerul Finanțelor Publice.

Scopul principal al constituirii Consiliului interinstituțional în domeniul combaterii concurenței neloiale îl reprezintă consolidarea expertizei și concentrarea acțiunilor tuturor instituțiilor statului cu atribuții în domenii specifice, cu impact relevant pentru îndeplinirea dezideratului comun al Uniunii Europene, acela de realizare și menținere a unei piețe concurențiale loiale, prin îmbunătățirea politicilor publice în domeniul combaterii concurenței neloiale.

1. Aspecte principale în domeniu - Ministerul Finanțelor Publice

Baza legală - În implementarea legislației cu impact relevant în menținerea unei piețe concurențiale loiale, Ministerul Finanțelor³ aplică prevederile Legii nr. 158/2008 privind publicitatea înșelătoare și publicitatea comparativă, republicată⁴ (denumită în continuare Legea nr. 158/2008), coroborate cu

³ prin Direcția generală ajutor de stat

⁴ transpune prevederile Directivei nr. 2006/114/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 12 decembrie 2006 privind publicitatea înșelătoare și comparativă

prevederile Legii prevenirii nr. 270/2017 și ale pct. 54⁵ din Anexa nr. 1 la H.G. nr. 33/2018 privind stabilirea contravențiilor ce intră sub incidența Legii prevenirii nr. 270/2017, precum și a modelului planului de remediere.

Scopul Legii nr. 158/2008 este de a asigura „*protecția comercianților împotriva publicității înșelătoare și a consecințelor defavorabile ale acesteia, precum și stabilirea condițiilor în care publicitatea comparativă este permisă*”, cu aplicabilitate asupra conținutului materialelor și mesajelor publicitare, oricare ar fi mijlocul de comunicare ce face posibil transferul informației, inclusiv comunicațiilor audiovizuale comerciale difuzate în cadrul serviciilor de programe audiovizuale, cărora le sunt aplicabile, totodată, și prevederile Legii audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și normele de reglementare emise în aplicarea acesteia.

Publicitatea reprezintă, în sensul legii, *orice formă de prezentare a unei activități comerciale, industriale, artizanale sau liberale, în scopul promovării vânzării de bunuri ori servicii, inclusiv bunuri imobile, drepturi și obligații.*

Publicitatea înșelătoare reprezintă publicitatea care, în orice mod, inclusiv prin modul de prezentare, induce sau poate induce în eroare persoanele cărora i se adresează ori care iau contact cu aceasta și care, din cauza caracterului înșelător, poate afecta comportamentul economic al acestora sau care, din acest motiv, prejudiciază ori poate prejudicia un concurent.

Publicitatea comparativă este definită de lege ca fiind publicitatea care identifică în mod explicit sau implicit un concurent ori bunuri ori servicii oferite de acesta.

Scopul Legii prevenirii nr. 270/2017 este de a reglementa o serie de instrumente care să asigure prevenirea săvârșirii de contravenții.

Planul de remediere este anexa la procesul-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii încheiat în condițiile prevăzute la art. 4, prin care agentul constatator stabilește măsuri și un termen de remediere.

Măsura de remediere reprezintă orice măsură dispusă de agentul constatator în planul de remediere care are ca finalitate îndeplinirea de către contravenient a obligațiilor prevăzute de lege în sarcina sa.

Ministerul Finanțelor⁶, la sesizarea comercianților, a asociațiilor ori organizațiilor care au un interes legitim, sau la sesizarea din oficiu, constată încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 4 și 6 din Legea nr. 158/2008. În cazul constatării săvârșirii unei contravenții prevăzute de Legea nr. 158/2008 sunt incidente prevederile art. 4 din Legea prevenirii nr. 270/2017, situație în care agentul constatator încheie un proces-verbal de constatare a contravenției prin care se aplică sancțiunea avertismentului, la care anexează un plan de remediere.

În situația în care, în cursul derulării controlului, contravenientul își îndeplinește obligația legală, precum și în cazul în care contravenția săvârșită nu este continuă, nu se întocmește un plan de remediere. În cazul în care se constată neîndeplinirea de către contravenient a obligațiilor legale stabilite prin planul de remediere sau săvârșirea de către contravenient a aceleiași/altei contravenții în termen de 3 ani de la aplicarea sancțiunii, conform art. 9 din Legea prevenirii nr. 270/2017, sunt incidente prevederile Legii nr. 158/2008, respectiv:

⁵ „54. Art. 10 alin. (1) și art. 13 alin. (1) din Legea nr. 158/2008 privind publicitatea înșelătoare și publicitatea comparativă, republicată...”

⁶ Prin D.G.R.F.P. teritoriale cu atribuții de constatare și sancționare a contravențiilor prevăzute la art. 4 și 6 din Legea nr. 158/2008

a) sancțiune principală: amenda contravențională (cu limite valorice între 3.000 – 30.000, respectiv 6.000 – 60.000 lei) și, după caz;

b) sancțiuni/măsuri complementare, astfel:

- **încetarea** publicității înșelătoare sau a publicității comparative ilegale;
- **publicarea** procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției necontestat sau a hotărârii judecătorești (în cazul în care a existat o plângere împotriva procesului-verbal), integral sau în extras;
- **publicarea** unei declarații rectificative de către comerciantul contravenient, atât prin intermediul unui ziar de largă circulație, cât și prin intermediul mijlocului de comunicare folosit pentru difuzarea anunțului publicitar interzis.

Atribuțiile Ministerului Finanțelor - În vederea asigurării protecției comercianților împotriva publicității înșelătoare și publicității comparative ilegale, dar și în ceea ce privește domeniul combaterii și stopării faptelor de publicitate înșelătoare și de publicitate comparativă interzisă, potrivit prevederilor art. 4-6 din Legea nr. 158/2008 și a Regulamentului de Organizare și Funcționare, Ministerul Finanțelor, prin Direcția Generală Ajutor de Stat - Serviciul analiză, programare și coordonare metodologică are, următoarele atribuții:

- asigură îndrumarea metodologică a structurilor specializate din cadrul Direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice, în vederea soluționării sesizărilor/autosesizărilor referitoare la fapte de publicitate înșelătoare și comparativă interzisă prevăzute de Legea nr. 158/2008;
- elaborează strategii/programe de verificare în domeniul de aplicare a Legii nr. 158/2008, în vederea combaterii și stopării faptelor de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă interzisă.

În exercitarea acestor atribuții, Ministerul Finanțelor a elaborat Revizia 2 a Procedurii operaționale „Soluționarea sesizărilor în temeiul Legii nr. 158/2008 privind publicitatea înșelătoare și publicitatea comparativă, republicată” PO-23.04, Ediția II, care a fost aprobată prin O.M.F.P. nr. 2149/04.06.2018. PO-23.04 facilitează modul de soluționare a sesizărilor/autosesizărilor urmare modificărilor legislative instituite de prevederile Legii prevenirii nr. 270/2017 și ale pct. 54⁷ din Anexa nr. 1 la H.G. nr. 33/2018 privind stabilirea contravențiilor care intră sub incidența Legii prevenirii nr. 270/2017, precum și a modelului planului de remediere.

Soluționarea sesizărilor⁸/autosesizărilor referitoare la fapte de publicitate este realizată de către structurile specializate de ajutor de stat, practici neloiale și prețuri reglementate din cadrul Direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice, în baza Procedurii operaționale „Soluționarea sesizărilor în temeiul Legii nr. 158/2008 privind publicitatea înșelătoare și publicitatea comparativă, republicată” PO-23.04, Ediția II, elaborată de Direcția generală ajutor de stat și sub îndrumarea metodologică a acesteia din urmă.

Programul de verificare privind posibile fapte de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă interzisă, pentru anul 2020 - În vederea stopării faptelor de publicitate înșelătoare și comparativă interzisă, a fost elaborat *Programul de verificare privind posibile fapte de publicitate înșelătoare și*

⁷ ”54. Art. 10 alin. (1) și art. 13 alin. (1) din Legea nr. 158/2008 privind publicitatea înșelătoare și publicitatea comparativă, republicată...”

⁸ Sesizarea faptelor de publicitate se poate face în scris, către Direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, sau prin intermediul Formularului de sesizare on line postat pe site-ul M.F.P. la adresa www.mfinante.ro, la rubrica ”Agenți economici” - ”Publicitate înșelătoare”.

publicitate comparativă interzisă, prevăzute de Legea nr. 158/2008, pentru anul 2020, programul fiind transmis structurilor specializate de ajutor de stat, practici neloiale și prețuri reglementate din cadrul D.G.R.F.P. pentru a fi pus în aplicare.

Scopul acestui program este de identificare a posibilelor fapte de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă interzisă, de informare a comercianților privind consecințele nerespectării prevederilor Legii nr. 158/2008, precum și de prevenire a săvârșirii unor asemenea fapte. Pentru punerea în aplicare a acestui program au fost implicate compartimentele specializate de ajutor de stat, practici neloiale și prețuri reglementate din cadrul D.G.R.F.P.

Principalele deziderate/etape ale verificării au fost următoarele:

Identificarea mesajelor publicitare utilizate de societăți	• Verificarea campaniilor publicitare on-line • Monitorizarea presei • Verificarea pe teren, la fața locului, a panourilor publicitare/bannerelor, broșurilor, pliantelor
Autosesizarea în cazul identificării posibilelor fapte de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă interzisă	• Conform prevederilor legale în vigoare
În vederea asigurării unui caracter de prevenție a acestui program, precum și în scopul informării societăților, a fost distribuit un material de informare, care este înmănat reprezentanților comercianților, cu ocazia verificării la fața locului.	

Concret, *Programul de verificare privind posibile fapte de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă interzisă pentru anul 2020* a avut ca scop identificarea și verificarea societăților care își desfășoară activitatea în domeniile incluse în program, aflate în baza de date a D.G.R.F.P., după codul CAEN, și ordonarea lor în funcție de cifra de afaceri, respectiv:

- CAEN 4941 - transporturi rutiere de mărfuri;
- CAEN 5811 - activități de editare a cărților;
- CAEN 6419 - alte activități de intermediari monetare;
- CAEN 6512 - alte activități de asigurări (exceptând asigurările de viață);
- CAEN 6612 - activități de intermediere a tranzacțiilor financiare;
- CAEN 6619 - activități auxiliare intermediarilor financiare, exclusiv activități;
- CAEN 6831 - agenții imobiliare;
- CAEN 6920 - activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal;
- CAEN 7022 - activități de consultanță pentru afaceri și management;
- CAEN 8623 - activități de asistență stomatologică;
- CAEN 9200 - activități de jocuri de noroc și pariuri;
- CAEN 9606 - coafură și alte activități de înfrumusețare.

În anul 2020, la nivel național, au fost supuse verificării un număr de 12.438 de societăți, selectate în ordine descrescătoare a cifrei de afaceri, care s-au încadrat în lista CAEN-urilor mai sus menționate. În scopul atingerii dezideratelor „*Programului de verificare privind posibile fapte de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă interzisă pentru anul 2020*”, a fost difuzat materialului informativ „*Atribuțiile MF și ale structurilor teritoriale în prevenirea, constatarea și sancționarea faptelor de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă ilegală*”, acțiune ce a condus la reducerea semnificativă a cazurilor de încălcare a prevederilor Legii nr. 158/2008 și, implicit, la menținerea unui mediu concurențial loial.

Acțiuni propuse pentru anul 2021

1. *Continuarea programului de verificare a societăților* în vederea identificării posibilelor fapte de publicitate înșelătoare și publicitate comparativă interzisă. Astfel, pentru anul 2021 se vor desfășura acțiuni de verificare a societăților care au ca activitate principală:

Perioada	Domeniile de activitate incluse în programul de verificare
Semestrul I 2021	- CAEN 3102 – Fabricarea de mobilă pentru bucătării- CAEN 4277 – Comerț cu amănuntul al cărnii și al produselor din carne, în magazine specializate- CAEN 4764 – Comerț cu amănuntul al echipamentelor sportive, în magazine specializate- CAEN 4765 – Comerț cu amănuntul al jocurilor și jucăriilor, în magazine specializate- CAEN 4771 – Comerț cu amănuntul al îmbrăcăminte, în magazine specializate- CAEN 4772 – Comerț cu amănuntul al încălțăminte și articolelor din piele, în magazine specializate
Semestrul II 2021	- CAEN 4776 – Comerț cu amănuntul al florilor, plantelor și semințelor; comerț cu amănuntul al animalelor de companie și a hranei pentru acestea, în magazine- CAEN 4791 – Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet- CAEN 5621 – Activități de alimentație (catering) pentru evenimente- CAEN 5629 – Alte servicii de alimentație n.c.a.- CAEN 8121 – Activități generale de curățenie a clădirilor- CAEN 9601 – Spălarea și curățarea (uscată) articolelor textile și a produselor din blană

2. *Continuarea acțiunilor de informare a societăților* care fac parte din program, prin distribuirea, la momentul verificării, a materialului de informare cu privire la scopul Legii nr. 158/2008, modul de identificare și sesizare a încălcărilor prevederilor acestei legi și sancțiunile aplicabile, precum și diseminarea prevederilor Legii prevenirii nr. 270/2017.

3. Publicarea pe site-ul Ministerului Finanțelor, <http://www.mfinante.ro> – Domenii – Publicitate înșelătoare, a prezentului raport și actualizarea datelor și informațiilor prevăzute la art. 3 din Legea prevenirii nr. 270/2017.

2. Aspecte principale în domeniu - Consiliul Concurenței

Potrivit prevederilor Legii nr.11/1991, concurența neloială definește acele practici comerciale ale întreprinderii care contravin uzanțelor cinstite și principiului bunei-credințe și care produc sau sunt apte să producă pagube oricăror participanți la piață. Conform normei generale, întreprinderile au obligația să acționeze respectând regulile general recunoscute care se aplică în relațiile comerciale dintre acestea, în scopul prevenirii încălcării drepturilor lor legitime, în conformitate cu principiul general al bunei-credințe și cu prevederile actului normativ menționat.

În contextul în care, în materia combaterii concurenței neloiale, prevalează răspunderea civilă (întrucât practicile care îi aduc atingere vizează, în general, interese individuale), rolul Consiliului Concurenței este acela de a interveni în situațiile în care practicile care aduc atingere concurenței loiale pot avea un impact semnificativ asupra mediului economic în ansamblu și în care poate fi vizat un interes public, astfel încât să opereze răspunderea contravențională. În acest sens, autoritatea de concurență decide doar cu privire la practicile care au ca scop sau ca efect afectarea concurenților, respectiv a capacității acestora

de acțiune, de natură să aducă atingere bunei funcționări a piețelor și să producă sau să poată produce pagube oricăror participanți la piață.

În acord cu competențele stabilite prin prevederile Legii nr. 11/1991, în anul 2020, Consiliul Concurenței a gestionat un număr de 59 de sesizări având ca obiect posibile practici de concurență neloială, acestea vizând, în principal, următoarele piețe/sectoare:

Nr. crt.	Domenii de activitate	
1	Comerț	utilaje diverse piese auto produse chimice băuturi alcoolice pachete turistice produse birotică produse alimentare produse metalice piese de schimb pentru mașini și echipamente industriale distribuție mașini agricole
2	Lucrări	construcții instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat
3	Producție	software produse manufacturiere producție/distribuție GPL
4	Servicii	pază auto construcții imobiliare medicale colectarea contravalorii rovinietelor reparații auto sisteme de supraveghere electronică taximetrie traducători autorizați bancare contabilitate telecomunicație transport rutier publicitare ticketing IT

Potrivit tipurilor de practici de concurență neloială incidente Legii nr.11/1991, sesizările vizând piețele/sectoarele anterior menționate, adresate Consiliului Concurenței, au fost reprezentate procentual astfel:

- 30% cazuri au vizat practica de concurență neloială referitoare la denigrarea unui competitor sau a produselor/serviciilor sale (art. 2 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale)⁹;

⁹ „denigrarea unui competitor sau a produselor/serviciilor sale, realizată prin comunicarea ori răspândirea de către o întreprindere sau reprezentantul/angajatul său de informații care nu corespund realității despre activitatea unui concurent sau despre produsele acestuia, de natură să îi lezeze interesele”;

- 42% cazuri au vizat practica de concurență neloială referitoare la deturnarea clientelei unei întreprinderi, prin folosirea secretului comercial (art. 2 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale)¹⁰;
- 28% cazuri s-au referit la orice alte practici comerciale care contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bunei credințe, producând sau putând produce pagube oricăror participanți la piață (art. 2 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale)¹¹.

În patru dintre situațiile supuse atenției autorității de concurență, ce au vizat piața comercializării en-detail de GPL în butelii de aragaz pentru consumatorii casnici, piața comercializării de rulmenți și game similare și piața serviciilor monitor ski, au fost deschise cercetări aprofundate, întrucât, potrivit cadrului legal aplicabil, efectele acestor posibile practici de concurență neloială au fost apreciate ca nefiind minore, putând avea impact semnificativ. Astfel, în cadrul cercetărilor aprofundate, Consiliul Concurenței realizează, cu ajutorul instrumentelor investigative (inspecții inopinate, cereri de date și informații, declarații, interviuri) o analiză detaliată, datele fiind ulterior coroborate în cuprinsul unei note de concluzii supusă dezbaterii Comisiei desemnate în domeniul concurenței neloiale. Aceasta poate adopta, potrivit legii, una dintre următoarele decizii:

- decizie de constatare a săvârșirii unor practici de concurență neloială și de aplicare a amenzii contravenționale;
- decizie de constatare a săvârșirii unor practici de concurență, de aplicare a amenzii contravenționale și a măsurii de interzicere a practicii de concurență neloială;
- decizie de constatare a săvârșirii unor practici de concurență neloială și de aplicare a măsurii de interzicere a practicii de concurență neloială;
- decizie de încetare a practicilor de concurență neloială pe perioada derulării cercetării aprofundate.

Cazurile în care autoritatea de concurență a decis deschiderea unor cercetări aprofundate s-au soluționat după cum urmează:

➤ **Cercetare aprofundată privind posibila încălcare a prevederilor art. 2 alin (2) lit. a) din Legea 11/1991 de către Trifan Janin Nicolae Întreprindere Individuala și persoana fizică Trifan Janin Nicolae** - întreprinderea EDEN SKI VA SRL a formulat o sesizare privind posibila încălcare a prevederilor art. 2 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 11/1991 de către Trifan Janin Nicolae Întreprindere Individuala. Din datele, informațiile și documentele transmise în cadrul cercetării aprofundate de către întreprinderea EDEN SKI a rezultat faptul că Trifan Janin Nicolae Întreprindere Individuală a săvârșit acțiuni susceptibile de a constitui fapte de concurență neloială, respectiv publicarea și promovarea unui articol conținând informații cu caracter denigrator la adresa întreprinderii EDEN SKI, faptă care a determinat o diminuare accentuată a interesului manifestat de clienți/potențiali clienți ai săi față de serviciile prestate de societate. Informațiile cu caracter denigrator au fost identificate ca fiind postate pe site-ul www.skipro.ro, respectiv articolul intitulat: “*Adevărata parte întunecată în meseria de instructor de ski în Poiana Brașov*”. În acest caz a fost constatată încălcarea prevederilor art. 2 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 11/1991 de către Trifan Janin Nicolae Întreprindere Individuală, astfel încât Consiliul

¹⁰ “deturnarea clientelei unei întreprinderi de către un fost sau actual salariat/reprezentant al său ori de către orice altă persoană prin folosirea unor secrete comerciale, pentru care respectiva întreprindere a luat măsuri rezonabile de asigurare a protecției acestora și a căror dezvoltare poate dăuna intereselor acelei întreprinderi”;

¹¹ “orice alte practici comerciale care contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bunei-credințe și care produc sau pot produce pagube oricăror participanți la piață”.

Concurenței a decis sancționarea acesteia cu amenda în cuantum de 5000 lei, potrivit prevederilor art. 4 alin (2) din Legea nr. 11/1991.

➤ **Cercetare aprofundată având ca obiect posibila încălcare a prevederilor art. 2 alin. (2) lit. a) lit. b) și c) din Legea nr. 11/1991 de către întreprinderea Industrial Dynserv SRL și persoanele fizice Datcu Romeo George și Bădulescu Mihai -Vasile** - Autoritatea de concurență a fost sesizată cu privire la posibile fapte de concurență neloială săvârșite de către întreprinderea INDUSTRIAL DYNSEV SRL și persoanele fizice nominalizate, ce au avut calitatea de foști angajați ai întreprinderii DIVERS UTIL SERVICE SRL, pe piața comercializării de rulmenți și game similare. Faptele de concurență neloială au fost generate de comportamentul întreprinderii INDUSTRIAL DYNSEV SRL și al persoanelor fizice Datcu Romeo George și Bădulescu Mihai-Vasile, de atragere a clienților de pe piața analizată către întreprinderea pârâtă, prin răspândirea de informații false cu caracter denigrator la adresa DIVERS UTIL SERVICE SRL și redirectionarea comenzilor primite de la clienții reclamantei spre întreprinderea INDUSTRIAL SRL DYNSEV SRL. Practicile de concurență neloială analizate au condus la afectarea activității economice a întreprinderii reclamante, fiind astfel incidente prevederilor art. 2 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 11/1991, în acest caz fiind aplicate următoarele sancțiuni: pentru întreprinderea INDUSTRIAL DYNSEV amendă în cuantum de 5000 lei, pentru persoana fizică Datcu Romeo George amendă în cuantum de 5000 lei și pentru persoana fizică Bădulescu Mihai Vasile, amendă în cuantum de 5000 lei.

Totodată, în cursul anului 2020, autoritatea de concurență a asigurat atât reprezentarea în cadrul Consiliului Interinstituțional în domeniul combaterii concurenței neloiale, cât și lucrările secretariatului, în cadrul căruia au fost organizate cele două întâlniri semestriale ale entității, schimburile de corespondență, inclusiv elaborarea raportului anual al entității anterior menționate, pe baza contribuțiilor transmise de către autoritățile și instituțiile ce fac parte din aceasta.

De asemenea, Consiliul Concurenței se află în proces de amendare a cadrului legal în domeniul combaterii concurenței neloiale ce intră în competența sa, întrucât practica de soluționare a faptelor de concurență neloială din ultimii ani a identificat o serie de aspecte ce au reclamat o reglementare suplimentară, în sensul clarificării și completării textului de lege, atât din perspectivă procedurală, cât și din perspectiva explicitării câmpului contravențional.

3. Aspecte principale în domeniu – Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

I. Drepturile de proprietate intelectuală (DPI) sunt un instrument economic important, cu ajutorul căruia putem asigura o dinamică în dezvoltarea economică. Protecția respectării DPI are nevoie de un cadru eficient, deoarece respectarea acestora este necesară atât pentru titulari, cât și pentru consumatori.

În prezent OSIM, în parteneriat cu Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, derulează proiectul „Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME” (SIPOCA 583), obiectivul general al acestui proiect fiind elaborarea, implementarea și evaluarea strategiilor și politicilor publice în domeniul proprietății industriale, care să sprijine optimizarea proceselor decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri. Proiectul are termen de finalizare 12.10.2021.

Proiectul are următoarele obiective specifice:

- Sprijinirea OSIM și a Ministerului Economiei în vederea elaborării și implementării unei „strategii naționale în domeniul proprietății industriale”;
- Facilitarea accesului solicitanților/utilizatorilor la serviciilor OSIM prin dezvoltarea și implementarea unei aplicații integrate software;
- Dezvoltarea competențelor angajaților OSIM și ai Ministerului Economiei în domeniul politicilor publice, specific în domeniul proprietății industriale;

Prin implementarea acestui proiect, OSIM și-a propus să ajungă la următoarele rezultate:

- Elaborarea și adoptarea, prin act normativ, a Strategiei Naționale în domeniul proprietății industriale;
- Elaborarea și implementarea unei metodologii/mecanism de monitorizare a implementării Strategiei Naționale în domeniul protecției proprietății industriale;
- Simplificarea accesului utilizatorilor la serviciile oferite de OSIM;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților personalului din cadrul OSIM/Ministerului Economiei pentru susținerea măsurilor/acțiunilor ce vor interveni ca urmare a schimbărilor în domeniul politicilor publice în domeniul proprietății industriale.

II. Ca urmare a evoluției cadrului legislativ european în materia protecției drepturilor asupra mărcilor, se impunea ca Legea nr. 84/1998 privind protecția mărcilor și indicațiilor geografice să fie supusă unui proces de revizuire, amendare și aliniere la conceptele și principiile europene stabilite prin Directiva (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16.12.2015 de apropiere a legislației Statelor Membre cu privire la mărci.

OSIM împreună cu Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului au inițiat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 84/1998, care transpune în legislația națională Directiva (UE) 2015/2536 a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind armonizarea legislațiilor Statelor Membre cu privire la mărci.

Parlamentul României a adoptat proiectul de act normativ, respectiv Legea nr. 112/2020, de modificare și completare a Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice, publicată în Monitorul Oficial nr. 603/09.07.2020, care a intrat în vigoare la 13.07.2020.

III. În scopul promovării protecției proprietății industriale, experții OSIM au fost angrenați, și în decursul anului 2020, în acțiuni de promovare a protecției și valorificării proprietății industriale, evenimente de conștientizare asupra importanței protecției proprietății industriale, constând în seminarii, conferințe, mese rotunde, târguri și expoziții, unde au fost prezentate elemente ale procedurii naționale, europene și internaționale de înregistrare, precum și cele de examinare și acordare a brevetelor de invenție, a mărcilor sau a designului.

În contextul pandemiei de COVID-19 și ținând cont de decretarea stării de urgență și ulterior, a stării de alertă, o parte din acțiunile planificate au fost amânate sau au fost organizate on-line. Dintre activitățile organizate on-line se rețin:

- Webinar cu titlu „*importanța protecției proprietății industriale*”, la care au participat 29 de elevi și studenți, organizat prin parteneriatul cu Junior Achievement România. Evenimentul s-a desfășurat online prin programul Microsoft Teams;

- Conferința „10 minute despre Știința Inovării, Tehnologie, Inginerie, Artă și Design”, la care au participat membri ai mediului academic din cadrul Universității Gheorghe Asachi din Iași, Universității Ștefan cel Mare din Suceava, Universității din București, Universității Tehnice din Timișoara și Academiei Forțelor Terestre din Sibiu;
- Participarea on-line la expoziția „Euroinvent 2020” Iași;
- Salonul Internațional „Inventica 2020” ediția a 24-a Iași;
- Salonul Internațional al Cercetării Științifice „Pro Invent 2020” Cluj-Napoca;
- Târgul Internațional al Inovării și Educației Creative pentru Tineret, ediția a 4-a, Suceava;
- Conferințe internaționale on-line PATLIB, organizate de OEB, la care au participat reprezentanți al Centrelor Regionale și specialiști din cadrul oficiilor naționale;
- 3 „întâlniri” on-line cu rețeaua CoCoNet;
- „vizită” tehnică on – line cu EUIPO.

Activități desfășurate în teritoriu:

- Ședința de lucru la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca privind bunele practici pentru întocmirea documentației de brevetare; organizarea unui seminar împreună cu centru PATLIB Constanța la Camera de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură, privind modificările aduse de Legea nr. 86/1998, servicii on-line puse la dispoziția clienților, informații brevete, cercetări documentare, aspecte privind sprijinirea IMM-urilor;
- organizarea expoziției „Puterea istoriei” la Muzeul județean „Teohari Antonescu” din Giurgiu;
- Organizarea de cursuri de Brevete de Invenție la Institutul de Cercetare pentru Mașini și Instalații destinate agriculturii și industriei alimentare din București, la Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București și la Universitatea Dunărea de jos din Galați la solicitarea acestora.

IV. În procesul de combatere a contrafacerii și pirateriei un rol important îl au protocoalele care s-au încheiat la nivel național între diferite autorități și OSIM. În acest sens, se poate menționa derularea cu succes și în anul 2020 a protocolului de colaborare încheiat de OSIM cu Direcția Generală a Vămirilor în sprijinul îndeplinirii de către autoritățile vamale a atribuțiilor de control și supraveghere a operațiunilor de vămuire asupra mărfurilor ce beneficiază de protecție potrivit legilor de proprietate industrială.

Această activitate are drept obiectiv principal asigurarea aplicării eficiente a măsurilor de protecție la frontieră în scopul protejării drepturilor și intereselor legitime ale titularilor de drepturi prin contracararea traficului internațional cu produse contrafăcute și opere – pirat, a căror comercializare cauzează prejudicii titularilor de drepturi, generează acte de concurență neloială și reprezintă un pericol major pentru securitatea economică a țării și pentru sănătatea consumatorului autohton.

4. Aspecte principale în domeniu – Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Conform atribuțiilor privind activitatea de supraveghere și control a pieței în temeiul Legii nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, în anul 2020 Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor a încheiat un număr de 826 procese-verbale de constatare a contravenției și a emis un număr de 306 de decizii de încetare a practicilor comerciale incorecte.

În continuare, cu titlu de exemplu, sunt prezentate câteva cazuri ce au făcut obiectul analizei Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor:

- în cazul promoțiilor sau produselor cadou, lipsesc prețurile de referință;
- comercializarea produsului, în mod înșelător, sub o altă denumire decât cea înscrisă pe eticheta de pe ambalajul produsului;
- comercializarea, în farmacie, de măști de protecție individuală în loc de măști medicale conform Ordinului nr. 639/2006 privind dispozitivele medicale;
- pentru practică înșelătoare, prin încasarea unui avans pentru lucrări de construcție, acestea nemaifiind finalizate;
- modalitate înșelătoare de informare cu privire la dobândă/neafișare valori ale indicilor de referință pe site;
- afișarea pe site de oferte pentru pachete de Crăciun și Revelion, în care erau prezentate cu totul și cu totul alte condiții de cazare și masă decât cele existente de fapt, pentru care operatorul economic era autorizat să funcționeze;
- utilizarea denumirilor de „țărănesc”, „de casă” în denumirea produsului, inducându-se ideea că produsul este preparat la țară, conform rețetelor proprii ce aparțin țăranilor sau gospodăriilor proprii;
- existența la comercializare a pachetelor promoționale „2 la preț de 1”, „1+1 gratis”, „2+1 gratis”, „periuță de dinți cadou”, fără a exista în magazin și produsul singular, produsul de referință/individual cu prețul aferent, astfel încât consumatorii să poată verifica dacă informațiile înscrise pe pachet sunt reale și există un avantaj specific în favoarea consumatorilor;
- existența la comercializare a unor produse care au beneficiat de reduceri succesive, suprapuneri de oferte promoționale, operatorul economic neaplicând reducerile menționate la prețul de referință, adică la cel mai scăzut preț practicat în același spațiu de vânzare în perioada ultimelor 30 de zile, înainte de data aplicării prețului redus și anume la ultimul preț barat înscris pe eticheta produselor aflate la comercializare;
- promovarea prin sintagma „prețuri reduse permanent” din cadrul campaniei publicitare, iar prin revista de promovare săptămânală se anunță consumatorii: „1500 prețuri reduse permanent + 150 în fiecare săptămână Atâââ!”. În revistele săptămânale sunt prezentate sporadic câteva din aceste produse, din campania „prețuri reduse permanent”, printre cele care se află în oferta săptămânală, astfel că mesajul de promovare este ambiguu, neclar. Campania publicitară este promovată intensiv prin intermediul mass-media, site-ul comerciantului, precum și prin revistele săptămânale, astfel că consumatorul, persoană fizică, este convins că produsele care fac parte din această campanie pot fi achiziționate la același preț redus, pe termen nelimitat, dar prețurile pot fi majorate în situații independente de voința operatorului economic, astfel că permanența prețurilor reduse nu mai este garantată;
- derularea unor vânzări promoționale prin care produsele beneficiau de un anumit procent de reducere, când, în fapt, la casa de marcat, produsele beneficiază de un procent de reducere mai mic decât cel afișat, procentul de reducere nefiind calculat corect (ex. 43% reducerea afișată, când în fapt produsul beneficia de o reducere de doar 42,5% la casă);
- ambalaje conținând semne grafice susceptibile a induce în eroare consumatorul mediu cu privire la conținutul produsului;
- comercializarea produselor „pulpe de pui superioare fără os, fără piele”, „muschiuleț de pui”, având pe etichete mențiunea „pui de casă” și „parizer țărănesc de pui”. Întrucât produsele nu sunt fabricate „acasă” sau „ca acasă”, în procesul-verbal s-a reținut în mod corect că informația inscripționată este neadevărată, nereală, comercializarea produselor în această modalitate reprezintă o practică comercială incorectă, considerată ca fiind acțiune înșelătoare;

- încasarea retroactivă și integrală a sumelor aferente polițelor de asigurare pentru intervalele iunie 2017 – 17 februarie 2020, în contextul în care instituția financiară nu și-a respectat obligația contractuală;
- nerespectare condiții ofertă (pachete promo 1+1, cu preț promo incorect față de preț singular afișat sau fără preț/produs singular afișat - produse ecologice);
- diferență preț înregistrat la casa de marcat față de cel afișat la raft (produse ecologice, bere pachete „5+1”, cozonac, cafea, jucării);
- informații înșelătoare pe etichete sau în prezentare: sintagme de genul „la gura sobei”, „la foc de lemne”, „ca la mama acasă”, „direct din natură” – conserve de legume; ori folosire în denumire a cuvinetelor „rustic”, „țărănesc” (pâine țărănească, pâine rustică, tobă rustică), informații care induc în eroare consumatorul privind fabricarea, compoziția, conservarea, deoarece produsele nu sunt tradiționale/fabricate după rețete consacrate românești, fiind produse industriale;
- diferență între țara de origine afișată la raft, față de țara de pe ambalajele colective sau individuale la legume – fructe proaspete;
- anunțuri ofertă prețuri la produsele din magazin incomplete (lipsă preț vechi, fiind afișat doar prețul nou și semnalizat % reducere de preț, reducerea fiind acordată la casa de marcat, consumatorul neavând posibilitatea verificării corectitudinii ofertei - jucării);
- informații incorecte înscrise pe eticheta produsului: „măști de uz medical, sterile”, produsele fiind de unică folosință, neambalate individual, direct în contact cu pereții cutiilor de carton folosite ca ambalaj colectiv, cutii neînchise ermetic, neprotejate cu folie;
- afirmarea că un produs a fost autorizat de un organism public, fără suport în realitate;
- vânzarea accelerată a unor produse ce nu se află în promoții/reduceri de preț/informare de stoc limitat pentru produse reprovizionate în mod curent;
- comercializarea de măști fără informații prevăzute în actele normative, omisiune de informații pentru consumatori, aplicare de marcaj CE de către organisme neacreditate;
- inducerea în eroare a consumatorilor prin neinformarea acestora privind aplicarea de reduceri de preț la produsele a căror termene de valabilitate expirau în maxim 3 zile;
- comercializarea unor produse la care avantajul promis consumatorilor nu se confirmă, respectiv afișarea unor oferte înșelătoare („Prinde oferta!” și „%”), putând induce în eroare consumatorii cu privire la anumite avantaje oferite sau anunțarea unor oferte de reducere de preț („-20% la toată gama de pastă de dinți Colgate Total”) care nu există. Comercializarea unor produse pe ambalajul cărora sunt înscrise sintagmele „No. 1 Selling Hand Dish Brand in Europe”, „based on volume sales from past 12 months” - „Marca nr. 1 în vânzarea de detergenți de vase din Europa”, „Conform volumului de vânzări din ultimele 12 luni”, nedovedite, deci inexacte;
- prezentarea unei oferte promoționale de tipul „25% reducere”, în realitate informația prezentată privind avantajul prețului nu poate fi dovedită, neexistând la comercializare produsul de referință – pachete esență dr. Oetker; comercializarea unui produs aflat la promoție (vânzare promoțională), cu indicarea unui preț de referință incorect, mai mare (bere Ciucaș 2,5 l);
- comercializarea produsului „spumă de ras Insignia” având afișate pe ambalaj sintagmele „33 (1/3)% extra free”, „400 ml for the price of 300 ml”, sugerând consumatorilor avantaje de preț, respectiv cantitate, în realitate aceste avantaje nu au fost dovedite, deci informațiile sunt inexacte;
- comercializarea unor tipuri diferite de șampon Plant Line, având afișate pe etichete sau ambalaj sintagmele „de 3 ori mai eficient împreună cu balsam”, „mai puține fire rupte la utilizare șampon + balsam vs. șampon”, „80% decoct de plante cunoscut pentru efectele benefice împotriva deteriorării firului de păr”, afirmații care nu au fost dovedite, deci sunt inexacte;
- comercializarea unor produse Plant Line, având afișate pe etichete sau ambalaj sintagmele „de 3 ori mai eficient împreună cu balsam”, „mai puține fire rupte la utilizarea șampon + balsam vs. șampon”,

„80% decoct de plante cunoscut pentru efectele benefice împotriva deteriorării firului de păr”, „eficient într-un minut”, afirmații care nu au fost dovedite, deci sunt inexacte;

- comercializare de măști de protecție sanitară având afișate pe etichete sau ambalaj sintagmele: „*mască chirurgicală*”, „*mască chirurgicală nesterilă de unică folosință din propilenă*”;

- postare pe pagina web a comerciantului de afirmații înșelătoare „*zero costuri*” care nu sunt reale; postarea pe pagina web a comerciantului de opinii/recenzii favorabile, neputându-se demonstra însă că sunt reale, că provin din partea unor consumatori reali;

- informarea eronată a consumatorilor privind valorile dobânzilor procentuale aplicate creditelor acordate, înainte de luarea deciziei de contractare (sunt afișate dobânzile de 9% pentru credite cu girant și 8% pentru creditele acordate fără girant, din fondul constituit, pentru ca în realitate să se utilizeze pentru calculul ratei lunare de plată valori mai mari ale dobânzilor, între 11% și 15%, dobânzi care nu sunt prevăzute nici în documentele precontractuale, nici în contractele de credit propriu-zise);

- din analiza documentelor prezentate de operatorul economic s-au constatat următoarele: raportul de încercare efectuat în China (STWFT 20205047) de către producătorul produsului „*Suzhou jueshida mask co Ltd*” în data de 16.03.2020 nu face referire la lotul examinat, menționându-se doar „*inspecția eșantionului*” și că acest raport de încercare efectuat în China (BOFJUBVT038947QA) de către producător, în data de 20.05.2020, face referire la lotul de fabricație nr. 202003, pentru mască tip FFP2, astfel că în niciunul din rapoartele de încercare nu se indică masca în speță, produsă la data de 28.03.2020 și nr. lot Q/320582 JSD1 – 2020, informații care se regăsesc pe eticheta autocolantă a produsului. De asemenea, certificatul de conformitate aferent produsului, mască facială de unică folosință și având producătorul mai sus menționat emis de către EURO ASSESSMENTS CERIFICATION LTD Marea Britanie specifică „*marcajul CE de mai sus este doar pentru referință și nu indică o acreditare, EURO ASSESSMENTS nu acceptă nicio responsabilitate rezultată din prezentul certificat*”. Având în vedere cele menționate mai sus, cât și faptul că niciunul din documentele prezentate nu face referire la clasa/categoria de protecție a produsului „*mască facială de unică folosință*”, conform etichetei aceasta protejează împotriva prafului, polenului, frigului și fumului, se constată că produsul a fost introdus pe piața Uniunii Europene fără a exista un raport de încercare efectuat de un laborator acreditat din țările UE pentru astfel de produse, pentru a garanta protecția sănătății și a securității utilizatorilor, conform art. 10 din Regulamentul nr. 425/2016. De asemenea, informația înscrisă pe eticheta produsului, referitoare la materialul produsului, „*material textil din trei straturi, material neșesut, material aplicat prin suflare topită, material neșesut*” este incorectă și induce în eroare consumatorul, deoarece conform dicționarului limbii române, material textil înseamnă „*care servește la țesut, destinat țesătoriei*”, ori pe ambalaj se indică la tipul de material „*non-wover fabric*” adică „*material neșesut*”;

- consumatorii nu sunt informați complet și corect asupra tarifului pe care trebuie să-l plătească pentru cantitatea de gaze naturale consumată și facturată. Astfel, în contracte se indică o valoare, exprimată în „*lei/kwh*”, ce reprezintă „*preț gaze naturale cu servicii de transport incluse*”. La art. 3 din contracte, alin. (3) și alin. (4) privind „*prețul contractului*” se menționează „*prețul final va include prețul gazelor naturale cu servicii de transport și costuri de echilibrare incluse, tarif de distribuție, costuri de înmagazinare*” și „*orice alte tarife și taxe ce vor fi introduse de autoritatea de reglementare competentă*”. Totodată, prețul de furnizare „*nu include TVA, accize și tarif de distribuție*”, tarif care diferă, funcție de operatorul de distribuție și categoria de consum, consumatorii neavând nicio informație în acest sens. De asemenea, conform art. 3 alin. (1) din contracte, prețul de furnizare „*se completează, după caz, cu un abonament*”, dar consumatorii nu sunt informați ce reprezintă acest abonament. Perioada de valabilitate a prețului indicat în contracte este de 12 sau 24 de luni, respectiv „*preț fix al gazului natural pe 12/24 luni*”, funcție de tipul de contract, dar conform acestor contracte „*prețul se poate actualiza ori de câte ori intervine o modificare a tarifelor reglementate*”. Toate aceste mențiuni înscrise în contractele

încheiate cu consumatorii nu reprezintă o informare clară și completă asupra tarifului final plătit de consumatorul mediu, acesta fiind definit conform prevederilor Legii nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, ca „*acel consumator considerat că este rezonabil informat, atent și precaut, ținând seama de factorii sociali, culturali și lingvistici*”. Deși în toate contractele se stipulează că tarifele reglementate de ANRE, pentru serviciile de distribuție/transport se regăsesc actualizate pe o adresă de site (indicată în contracte), această informație este dificil sau chiar imposibil de accesat de către consumatorul mediu. Astfel, prin modul de informare al consumatorilor și prin omisiunile existente în contractele de furnizare a gazelor naturale, se constată că aspectele descrise sunt susceptibile să inducă în eroare consumatorul mediu, determinându-l să ia o decizie de tranzacționare (încheiere contract) pe care altfel nu ar fi luat-o și reprezintă o practică comercială înșelătoare, contrară prevederilor art. 6 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 363/2007 cu modificările și completările ulterioare.

5. Aspecte principale în domeniu - Oficiul Român pentru Drepturile de Autor

În perioada februarie – decembrie 2020 nu au intervenit modificări legislative în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe. În vederea transpunerii în legislația națională a directivelor în domeniul dreptului de autor apărute în anul 2019, respectiv Directiva nr. 690/2019 (Copyright) și Directiva nr. 789/2019 (Cablu - Satelit), care au termen de transpunere în legislațiile naționale data de 7 iunie 2021, a fost înființat, prin Ordin al Ministrului Culturii, un grup de lucru în componența căruia intră toate categoriile de stakeholderi și ale cărui întâlniri periodice au permis progrese importante. Proiectul național va fi supus în curând consultării publice, etapă esențială în procesul legislativ, înainte de aprobarea formală de către Guvern. După adoptarea de către Guvern, proiectul de lege va fi transmis Parlamentului României.

Pe de altă parte, în anul 2020 a fost inițiat proiectul de Memorandum privind proprietatea intelectuală, în continuarea eforturilor României de a demonstra voința politică pentru protejarea drepturilor de proprietate intelectuală. În acest sens, a fost înființat un grup de lucru, la nivel tehnic, reunind reprezentanți ai majorității ministerelor, organismelor și structurilor cu atribuții în domeniul proprietății intelectuale (ORDA, OSIM, Ministerul Afacerilor Interne prin structurile specializate, respectiv Poliția Română și Poliția de Frontieră, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor Publice/DGV, Ministerul Public), care a analizat Raportul 301 Special din anul 2020. Grupul a avut o discuție exploratorie în format videoconferință, cu un grup de omologi americani, coordonați de USTR vizând determinarea unui calendar predictibil, legat de o foaie de parcurs concretă, de scoatere a României de pe Watch List.

Totodată, a fost elaborat un Memorandum având ca obiective abordarea strategică, îmbunătățirea coordonării instituționale, creșterea resurselor alocate protecției PI și facilitarea dialogului autorități – stakeholders, documentul incluzând și un Plan de lucru privind domeniul proprietății intelectuale.

Planul de lucru vizează stabilirea de măsuri specifice, prin care se acordă prioritate apărării drepturilor de proprietate intelectuală, în scopul eficientizării acestora. Între altele, sunt menționate dezvoltarea unei strategii naționale în domeniu, desemnarea unui coordonator la nivel înalt, luarea de măsuri concrete pentru combaterea contrafacerii și pirateriei, inclusiv în mediul on-line, creșterea pedepselor pentru infracțiunile la adresa PI, astfel încât acestea să aibă efect descurajator, precum și asigurarea că instituțiile guvernamentale nu folosesc software fără licență.

Memorandumul în referință a fost transmis pe circuitul de avizare, obținând toate semnăturile la nivelul instituțiilor și ministerelor avizatoare, fiind înaintat prim-ministrului Guvernului României pentru aprobare. Datorită faptului că alegerile din luna decembrie 2020 au determinat schimbarea Guvernului, la începutul lunii ianuarie 2021 a fost reluat procesul de avizare, fiind aprobat de către Prim-ministrul României în luna martie 2021.

6. Aspecte principale în domeniu – Consiliul Național al Audiovizualului

Activitatea de transpunere a Directivei (UE) 2018/1808 de modificare a Directivei 2010/13/UE (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) - Directiva (UE) 2018/1808 a Parlamentului European din 14 noiembrie 2018 modifică Directiva 2010/13/UE privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) având în vedere evoluția realităților pieței. Directiva (UE) 2018/1808 a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene Nr. L 303 din 28 noiembrie 2018, având ca termen de transpunere 19 septembrie 2020. Directiva 2018/1808/UE are drept obiectiv introducerea serviciilor de platformă de partajare a materialelor video în domeniul său de aplicare și impune noi obligații pentru serviciile media audiovizuale la cerere. Această revizuire a directivei reprezintă a doua etapă de actualizare a cadrului juridic, ca un răspuns la convergența digitală a serviciilor ce propun un conținut audiovizual. Directiva 2018/1808/UE stabilește reguli aplicabile platformelor de partajate a materialelor video generate de utilizatori, atunci când furnizarea de conținut audiovizual este o funcționalitate esențială a acestui serviciu.

Transpunerea prevederilor Directivei (UE) 2018/1808 în legislația națională aparține Ministerului Culturii, fiind autoritatea care are drept de inițiativă legislativă. Potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, CNA, în calitate de autoritate independentă de reglementare, „este consultat cu privire la toate proiectele de acte normative prin care se reglementează activități din domeniul audiovizual ori în legătură cu acesta”.

Începând cu luna septembrie 2019, s-a demarat o colaborare sub egida Ministerului Culturii în cadrul grupului de lucru bilateral între CNA și minister în vederea pregătirii actului normativ de transpunere a Directivei (UE) 2018/1808. Activitatea grupului de lucru bilateral între CNA și Ministerul Culturii a continuat și în anul 2020, în cadrul a două reuniuni (19 februarie 2020 și 12 martie 2020) în care au fost formulate de către CNA observații și propuneri la textul de lege pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului. În luna martie 2020, a fost transmisă de Ministerul Culturii către CNA o formă apropiată de forma definitivă a actului normativ de transpunere și s-a stabilit un protocol cu termene pentru a finaliza actul normativ de transpunere și pentru a fi lansat în procedura de dezbatere publică. În data de 27 aprilie 2020, fără a solicita CNA observații și propuneri, Ministerul Culturii a publicat pe site expunerea de motive, proiectul de lege și tabelul de concordanță, pentru dezbatere publică.

În data de 30 aprilie 2020, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii audiovizualului nr. 504/2002 a fost retras din procedura de dezbatere publică, cu motivarea: „Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 504/2002 a audiovizualului a fost retras din procedura de dezbatere publică, acesta urmând a fi reanalizat în raport cu oportunitatea reglementării și cu necesitatea implementării Directivei 1808/2018 privind serviciile mass-media audiovizuale. În acest sens, o

eventuală transpunere a Directivei menționate va fi supusă dezbaterii publice numai după ce vor avea loc consultări cu toți factorii interesați, respectiv reprezentanții mass-media. Precizăm că proiectul menționat nu a parcurs proceduri de avizare la nivel guvernamental și nu a fost supus dezbaterii la nivelul Guvernului.” – afișată de Ministerul Culturii pe site-ul instituției. La data de 23 noiembrie 2020, Comisia Europeană a deschis procedura formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor - cauza nr. 2020/0555, întrucât până la termenul de 19 septembrie 2020 nu au fost comunicate măsurile naționale de transpunere a Directivei 2018/1808/UE. Potrivit scrisorii de punere în întârziere, Comisia solicita autorităților române ca, în termen de cel mult 2 luni, până la data de 23 ianuarie 2021, să comunice măsurile naționale adoptate în acest sens, respectiv transpunerea Directivei 2018/1808/UE.

Prin adresa nr. 751/20.01.2021, Agentul Guvernamental al României pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene a comunicat CNA că va transmite Comisiei Europene, la inițiativa Ministerului Culturii, o solicitare de prelungire cu două luni (respectiv până la data de 23 martie 2021) a termenului stabilit pentru transmiterea răspunsului la punerea în întârziere în cauza 2020/0555. Comisia Europeană a acceptat solicitarea formulată de Ministerul Afacerilor Externe, confirmând ca nou termen 22 martie 2021, data până la care România va trebui să comunice actele naționale de transpunere a Directivei 2018/1808/UE.

Directiva privind serviciile mass-media audiovizuale (DSMAV) pune accent pe reglementarea serviciilor de conținut audiovizual digital disponibile pe Internet. Sunt incluse în domeniul de aplicare al noii directive acele servicii de platformă care se încadrează în următoarele cinci criterii:

- reprezintă o activitate cu caracter comercial;
- scopul principal este furnizarea de programe audiovizuale și/sau materiale video generate de utilizatori, în scop informativ, de divertisment sau educativ;
- furnizorul platformei nu exercită o responsabilitate editorială;
- organizarea serviciului este asigurată de furnizor, prin mijloace automate sau algoritmi;
- folosește rețele de comunicații electronice, în sensul tehnic cel mai larg cunoscut (acoperă orice tip de rețele).

Includerea serviciilor de platformă de partajare a materialelor video în domeniul de aplicare al directivei are în vedere: programele audiovizuale profesionale, materialele video generate de utilizatori și comunicările comerciale audiovizuale. Furnizorii de platforme au obligația de a lua „măsuri adecvate” pentru atingerea următoarelor cerințe:

- protejarea minorilor de conținutul dăunător acestora;
- protejarea publicului de conținutul care incită la violență sau la ură;
- protejarea publicului de conținutul care constituie o infracțiune în dreptul Uniunii Europene (infracțiunile menționate la articolul 28b);
- respectarea în comunicările comerciale audiovizuale a cerințelor prevăzute la art. 9 alin. (1) din directivă (normele privind identificarea publicității și normele de protecție a consumatorilor în ceea ce privește publicitatea la alcool, tutun, medicamente și alimente cu un conținut ridicat de grăsimi, sare și sodiu și zahăr). De asemenea, VSP-urile vor trebui să ia măsuri adecvate pentru a se asigura că publicitatea conținută în materialele video generate de utilizatori respectă aceste norme.

Statelor membre le revin responsabilitatea de a decide mijloacele de implementare și sancțiunile adecvate pentru a se asigura că autoritatea competentă își îndeplinește obligațiile care îi revin în conformitate cu DSMAV din 2018. O serie de posibile mecanisme de punere în aplicare ar include:

- a) aplicarea de amenzi pentru neconformități constatate în circumstanțele definite de lege;
- b) notificarea unei platforme digitale care se presupune că a încălcat standardele și stabilirea unui plan de acțiune și a unui calendar care să conducă la remedierea problemei constatate;
- c) solicitarea de informații suplimentare de la platforma digitală cu privire la o presupusă încălcare;
- d) publicarea de anunțuri publice care să semnaleze faptul că o platformă digitală nu a respectat standardele cerute;
- e) în cele mai grave situații, ar trebui avute în vedere și competența de a dispune suspendarea activităților comerciale ale platformelor, ale site-urilor web sau ale aplicațiilor sau să urmărească răspunderea individuală a administratorilor.

Având în vedere că platformele de partajare a materialelor video nu au intrat anterior în domeniul de aplicare al DSMAV sunt de așteptat noi costuri administrative. Acestea includ:

- costuri inițiale de familiarizare legate de înțelegerea noilor norme de reglementare;
- costuri de tranziție pentru adoptarea de noi mecanisme în vederea respectării noilor reglementări;
- costurile de control și monitorizare, adaptate platformelor, pentru a se asigura că o VSP este în conformitate cu reglementările în vigoare;
- costuri de raportare către organismul de reglementare.

Evaluarea de impact realizată de către Comisia Europeană a apreciat că, în cazul în care monitorizarea platformelor de partajare a materialelor video se va realiza prin intermediul unui mecanism bazat pe reclamații, costurile administrative aferente tuturor autorităților de reglementare din UE vor fi estimate la 600.000 euro¹².

Cooperare europeană și internațională - La nivel european, CNA a fost preocupat să identifice prioritățile pe termen scurt și mediu pentru alinierea la acquis-ul comunitar în domeniul audiovizualului, în conformitate cu evoluțiile recente ale politicilor UE, în cadrul colaborării cu Autoritățile naționale independente de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale care sunt membre ale Grupului Autorităților Europene de Reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale (ERGA).

În centrul celei de-a 13-a reuniuni plenare semestriale a membrilor Grupului autorităților europene de reglementare în domeniul serviciilor mass-media audiovizuale (ERGA), care a avut loc în 4 iunie 2020 în sistem video-conferință, a fost, printre altele, o primă discuție privind viitorul reglementării europene în domeniul conținutului audiovizual în contextul dezbaterilor inițiate din jurul pachetului legislativ privind serviciile digitale (Actul legislativ privind serviciile digitale - DSA Package), care propune reguli clare pentru furnizorii de servicii digitale (revizuirea Directivei 2000/31/CE privind comerțul electronic). Membrii ERGA au adoptat un document comun de poziție privind acest pachet legislativ, al cărui scop a fost acela de a formula primele poziții comune ale autorităților de reglementare în domeniul audiovizualului din UE în dezbaterile în curs privind pachetul DSA. În acest document, ERGA identifică, printre altele, trei oportunități concrete de încurajare a reglementării eficiente a

¹²<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/impact-assessment-accompanying-proposal-updated-audiovisual-media-services-directive>, p. 20.

conținutului online care apar în cadrul pachetului DSA:

- un sistem consolidat de cooperare la nivelul UE între autoritățile de reglementare din audiovizual pentru a aborda problemele transfrontaliere care pot apărea în reglementarea conținutului online, având în vedere vastă experiență în practicile de reglementare și în aplicarea principiilor de reglementare a conținutului la nivel național. În acest sens, ERGA a prezentat proiectul unui memorandum de înțelegere care să demonstreze voința membrilor ERGA de a lua măsuri comune în limitele cadrului actual de reglementare.
- caracteristicile de siguranță la proiectarea și exploatarea platformelor online (actualizarea definițiilor din Directiva 2000/31/CE pentru a reflecta rolul real, care nu mai este „pasiv” pe care îl joacă multe servicii în raport cu conținutul pe care îl găzduiesc).
- recunoașterea importanței Principiului Țării de Origine.

Memorandumul de înțelegere adoptat de ERGA stabilește un cadru de colaborare și schimb de informații între autoritățile naționale membre ERGA, în vederea soluționării într-un mod coerent a problemelor practice care decurg din punerea în aplicare a Directivei SMAV revizuite. În plus, acesta stabilește mecanisme care să permită schimbul de informații, experiență și bune practici privind aplicarea cadrului de reglementare pentru serviciile media audiovizuale și platformele de partajare a materialelor video.

De asemenea, memorandumul este încheiat de participanți pentru a își promova interesul comun în punerea în aplicare a Directivei SMAV. Articolul 28b din DSMAV revizuită prevede obligația statelor membre UE de a se asigura că serviciile platformelor de partajare a materialelor video iau măsurile adecvate pentru a proteja minorii de conținutul care le-ar putea afecta dezvoltarea fizică, mentală sau morală și publicul larg de conținutul audiovizual care constituie o incitare la violență sau ură, precum și de conținutul a cărui difuzare constituie o infracțiune conform legislației aplicabile în UE. În temeiul aceluiași articol, statele membre sunt, de asemenea, obligate să se asigure că serviciile platformelor de partajare a materialelor video aflate în jurisdicția lor respectă standardele calitative ale UE privind comunicările comerciale audiovizuale. Memorandumul are drept scop depunerea de eforturi din partea părților semnatare pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a consumatorilor atunci când accesează serviciile media audiovizuale din statul membru și posibilitatea de a restricționa provizoriu libertatea de a furniza aceste servicii pentru a proteja mai bine consumatorii, cu condiția ca aceste restricții să fie justificate, proporționale și necesare.

**Președinte al Consiliului interinstituțional
în domeniul combaterii concurenței neloiale,**

**Irina Diana AVRAM
Director general**